

leid te betoo-
pporteerende
ien het hier-
steld door de
king met de
et thans zit-
en opzet be-
et komen tot
eg is tot ge-
a wortel.
ommissie wel
; zij spreken
zonderlijk te

Nog eens zeg ik: „dat mag zoo niet blijven”.
Van harte hoop ik, dat de belangstelling van de
Reformatielezers zich ook weer zal gaan richten
op die andere dingen.
Misschien is het goed, dat ik, om een stoot in
die richting te geven, maar eens begin met iets
te schrijven over:

De opwekking tot zelfbeproeving in de prediking, I.

Wie in den strijd, die in de laatste jaren onze
Kerken heeft beroerd, heeft meegedeeld, weet, dat
men mij dikwijls heeft verweten, dat ik van zelf-
beproeving niet zou willen weten.

Prof. den Hartogh heeft nogal in die richting
gewezen. Dr Kraan van Vlaardingen heeft in
Februari van dit jaar in zijn Kerkbode geschreven
over: „Valsche gerustheid”.

Hij speelt in die artikelen op hetzelfde klavier
als Prof. den Hartogh.

Men stelt het dan ongeveer aldus voor: „Da-van
Dijk leert, dat, als iemand maar in het Verbond
is, hij zich over niets meer zorg behoeft te maken;
dan is het in orde”. Dan mag hij tegen zichzelf
zeggen: „wees maar niet bang, gij zijt een bonde-
ling en dus gaat gij naar den hemel”.

Inderdaad, als ik zoo leerde, dan was ik wel een
zware ketter.

Dan zou ik immers lijnrecht ingaan tegen de
Schrift.

Alle Joden waren bondelingen; maar de Schrift
leert duidelijk, dat zij niet allen zijn zalig geworden.

Johannes de Dooper heeft hun wel klaar gezegd,
dat zij, al waren zij duizendmaal Abrahams kin-
deren, zij evenwel verloren zouden gaan, tenzij zij
zich bekeerden. Inderdaad, als ik dat leerde,
wat men mij in de schoenen schuift, dan was ik
een ketter. Maar nooit heb ik iets dergelijks ge-
leerd of er ook maar aan gedacht dat te doen.

Ook kon men dat in den kring der synodocraten
wel weten.

Broeder Scholtens van Groningen was lid van de
Synode van 1936.

Hij is lid geweest van de commissie, die de leer-
geschillen behandelde.

Daar is ook mijn standpunt ter sprake gekomen.
En, zoals hijzelf mij vertelde, daar heeft hij uit-
drukkelijk en herhaaldelijk getuigd, dat niemand
sterker dan ik stelde den eisch van persoonlijk
geloof.

Dat kan men weten, ook uit mijn eigen geschrif-
ten. Daarom is het zoo bitter onrechtvaardig, dat
men, wat ik verder schrijf, niet leest in het licht
van die wetenschap.

De fout, die men altijd weer maakt is deze. Men
heeft zijn eigen verbondsbeschouwing, die hierop
neer komt, dat alleen de uitverkorenen in het Ver-
bond zijn.

Op dit standpunt is het dus zóó, dat ieder, die
in het Verbond is, ook zalig wordt. Wanneer ik
er nu zoo sterken nadruk op leg, dat alle kinderen
der gemeente bondelingen zijn, dan trekt men daar-
uit de conclusie, dat ik zeg: „gij wordt allen zalig,
maakt u maar niet ongerust”.

Natuurlijk is dat een valsche conclusie, waardoor
men mij grootelijks onrecht doet.

Ik durf niet beweren, dat men willens en wetens
dit onrecht begaat.

Ik geloof wel, dat men werkelijk meent, dat
het zoo is.

Maar daarom is het toch nog wel grove zonde,
wat men hiermee doet. Men kon beter weten. En
dat men het niet beter weet is vrucht van onwil en
traagheid. Telkens weer heeft het mij getroffen
hoe weinig men begreep, wat wij bedoelden. Men
had het zich eenmaal in 't hoofd gezet, dat wij
dwaalleer verkondigden. Daar hield men hardnekkig
aan vast en gaf zich de moeite niet, nu eens
rustig en onbevengden zich er rekenschap van te
geven wat dan toch door ons gezegd en bedoeld
werd.

Dat is heel erg en daarmee heeft men, door ons
te beschuldigen en te veroordeelen, wel een zware
schuld op zich geladen.

Wij willen dan nu nog eens trachten helder uit-
te zetten hoe wij de dingen zien. Vooral ter
wille van hen, die misschien toch, meer dan zij zich
zelf willen bekennen, onder den indruk zijn geraakt,
van wat van de overzijde telkens tegen ons wordt
aangevoerd.

God de Heere heeft Zijn Verbond opgericht met
de geloovigen en hun zaad.

Zoo leert de Schrift het duidelijk.

Van Synodale zijde wordt ons telkens weer voor
de voeten geworpen, dat wij voor ons standpunt
geen Schriftbewijs aanvoeren. Dr Polman vooral
is daarin zeer sterk. Hij trekt het land door met
het verhaal, dat ik indertijd, bij een samenspreking,

die hij, namens de Synode met mij had, op zijn
vraag naar Schriftbewijs, geen antwoord zou heb-
ben kunnen geven.

Dat is waarlijk geen fraai doen van Dr Polman.

In de eerste plaats was dat een gesprek in be-
sloten kring, waarvan Dr Polman rapport had uit
te brengen op de Synode, maar waarvan hij zeker
geen verslag mocht doen op publieke vergaderingen.

Wie gaf hem daartoe het recht?

De Synode van Utrecht was erg kwaad als
iemand iets vertelde uit een comité-zitting van de
Synode.

Maar is het dan wel geoorloofd uit zulk een,
uiteraard geheime samenspreking te klappen en
dat nog wel in openbare samenkomsten?

In de tweede plaats, stel dat het waar was, wat
Dr Polman zegt, wat betekent dat dan nog?

Al zou ik geen enkel Schriftbewijs hebben kunnen
aanvoeren, uit den kring der bezwaarden is toch
zeker telkens weer Schriftbewijs aangevoerd? Denkt
alleen maar aan de geschriften van Prof. Greij-
danus.

In de derde plaats; ik geloof ook niets van wat
Dr Polman zegt. Ik heb van dat gesprek helaas
geen aantekening gemaakt. Maar het zou toch
al heel vreemd zijn, dat ik, terwijl ik altijd en overal
Schriftbewijs aanvoer, het juist toen niet zou heb-
ben gekund. Waarschijnlijk heeft Dr Polman mijn
Schriftbewijs niet voldoende geacht; dat zou geen
wonder zijn, want de Synode liet zich nooit over-
tuigen. Maar daarmee is niet gezegd, dat het geen
bewijs was.

Met Dr Polman heb ik te dezen opzichte maar
één ding meer van doen en dat is dit:

„Hij moet precies de vraag geven, die hij heeft
gesteld en waarop ik het antwoord zou zijn schul-
dig gebleven. Doet hij dat niet, dan verklaar ik
hem openlijk een leugenaar te zijn.

Een volgende maal dan het Schriftbewijs.

D. v. D.

„Opdat de gescheiden kerken elkaars
harteklop weer kunnen verstaan”.

Onder dezen titel plaatst de „Nieuwe Prov. Gron-
inger Crt.” indrukken van de Generale Synode te
Groningen, inzake de debatten over de samenspre-
king met de synodocratische kerken en besluit:

Prof. Schilder onderstreepte nogmaals zijn meening dat,
waar God het verzoek uit Utrecht op onze weg plaatste,
wij niet mogen volstaan met te zwijgen. De afwijzing is
niet voldoende. Hoewel diep gewond, mogen we niet de
boosheid doen zegenvieren.

Of wij ons wegwerpen? Neen. Wij staan nu voor een
dubbele verzoeking: verkeerd praten en niet praten. God
beware ons voor beide.

Professor Schilder las nu de conclusies achtereenvolgens
voor, waarna de praeses het rapport in stemming bracht.
Het werd met algemeene stemmen aangenomen. De praeses
gewaagde ontroerd van de genade, door God betoond in
het schenken van deze vergaaring, en sprak de hoop uit,
dat de gevallen besluit moge leiden tot bekeering en open-
ing des harten, opdat de gescheiden kerken elkaars harte-
klop weer kunnen verstaan. Het woord van Tazelaar:
„Gij blijft mij onvergetelijk”, dat Prof. Schilder aanhaalde,
is inderdaad nog steeds van toepassing.

A. I.

Nog eens: kerkelijk en wereldlijk recht.

De E. Th. v. d. Born laat het volgende in „Ons
Kerkblad” (provincie Utrecht) lezen:

Het is niet moeilijk om aan te toonen, dat tegen 1946
alle bezwaren wederkeren, en nog enkele andere bezwaren
er nog bijkomen. Dat is in onze pers reeds geschied.

Maar deze nieuwe verklaring moet eenvoudig het kerkelij-
k verleden van 1942—1946 afsluiten.

En 1946 moet vrij blijven van critiek.

Maar gesteld eens, dat wij nooit geleerd hebben dat alle
kinderen wedergeboren zijn, en ook nimmer geleerd heb-
ben een z.g.n. uitwendige verbondsbeschouwing, wat dan?

Tegen wie keert de Synode zich dan?

Waarom zijn wij dan uitgeworpen?

Het is zoo volkomen waar, wat de Vonk geschreven
heeft, dat wij veroordeeld zijn zonder het geven van ci-
taten uit werken der dwalenden.

De Vijf Artikelen tegen de Remonstranten zijn een aan-
klacht tegen 1942 en 1946. Onze Vaders gaven bewijzen.
Iedereen kon ze lezen en toetsen. Maar de Synode geeft
geen bewijzen en bewijzplaatsen.

Wij zijn veroordeeld bij decreet.

Gemeente, de Synode zegt het, en dus is het zoo.

Vertrouw ons nu maar, het zijn ketteren.

De wereldsche rechter veroordeelt niemand bij decreet,

maar geeft bewijzen van schuld.

Maar de kerk des Heeren zinkt hier onder den wereld-
schen rechter weg.

Ik hoop, dat allen wakker worden, en eindelijk eens om
bewijzen gaan vragen.

Tot zoover de v. d. Born.

Maar het vragen van bewijzen zal wel uitblijven.

Men is het station al voorbij.

K. S.

VERSLAG DER GENERALE SYNODE VAN DE GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDER- LAND (ONDERH. ART. 31 K.O.) TE GRONINGEN, IV.

Na Dinsdag den geheelen dag in commissies ver-
gaderd te hebben, werd Woensdag 22 Mei een korte
openbare vergadering gehouden, waarin besloten
werd de zaak der eenheid den volgende dag in open-
bare zitting te behandelen. De „Church of Scot-
land” had een schrijven gezonden, waarin met leed-
wezen kennis gegeven wordt dat om praktische
redenen aan het voornemen om een afgevaardigde
te zenden geen gevolg kan worden gegeven.

In de zitting van Donderdag wordt eerst voor-
lezing gedaan van een brief van ouderling A. Schilder,
waarin deze bericht geeft van verhinderd en
toezending verzoekt van alle concept-rapporten.

Bij appèl-nominaal blijkt ouderling Schilder ver-
vangen door zijn secundus ouderling P. Groen van
Rotterdam.

Op voorstel van het Moderamen wordt vervol-
gens een regeling getroffen omtrent de evenredige
verdeling van de reiskosten van de afgevaardig-
den. Het ressort Groningen-Friesland zal 30 % van
de kosten dragen, Drenthe 7½ %, Overijssel-Gelder-
land 22½ %, Noord-Holland 7½ %, Zuid-Holland
15 % en Zeeland, N. Brabant en Limburg 5 %.

Dan is het woord aan Prof. Dr K. Schilder als
rapporteur van Commissie II. Het rapport, waar-
van de voorlezing meer dan twee uren vordert,
bestaat uit twee deelen. Het eerste deel gaat uit-
voerig in op het verzoek dat van de zijde der ker-
ken, die zich ook na 1944 blijven aandienen als „De
Gereformeerde Kerken van Nederland” tot deze syno-
de is gericht om tot herstel der kerkelijke een-
heid samen te spreken. Het betoogt dat een naïef
aanvaarden van de uitnodiging — gezien den tekst
van het daarachter liggende besluit — ongeoorloofd,
onschiftuurlijk, schadelijk en zinloos zou zijn. De
synode kan geen genoegen nemen met een gedach-
tenwisseling, die zich beperkt tot enkele leerpunten
en die de eigenlijke oorzaken der scheuring ver-
mijdt en miskent.

In het tweede deel wordt aangetoond dat de ge-
dragenen der synode-Berkouwer en de synode-
Duursema „ons niet ontslaan van de roeping, waar
mogelijk te getuigen voor het recht en de waarheid
Gods, ook tegenover haar opvolgster en tegenover
wie zich door haar laten gezeggen”, evenals tegen-
over de buitenlandsche kerken en onze eigen kerken
en leden.

Tegenover hen die meenen dat een samenspreking
tot herstel der eenheid in de gegeven situatie in
strijd is met den eisch der Schrift, wijst het rapport
op de houding van den Apostel Paulus, die groote
droefheid had vanwege zijn broeders, zijn verwan-
ten naar het vleesch, die eens met hem tot denzelf-
den bondskring behoord hadden, maar die onge-
houden hadden zijn geestelijke broeders te zijn. Al
ontziet de Apostel zich niet van „honden” en van
„versnijding” te spreken, toch laat hij er naar zijn
ontrouwe broeders tot jaloeschheid te verwekken.
Indien wij God bidden om een gezoende deur, dan
dient zich bij zulk een gebed ook de daad te voegen.

Dit brengt de commissie tot het advies dat in
positieve zin worde gereageerd op het verzoek der
„synode-Duursema”. Nadat tenslotte in het rapport
nog gesproken wordt over de wijze, waaraan zulke
positieve reactie moreel zal zijn en gewezen is op
de noodzakelijkheid dat het thema van de gedach-
tenwisseling in eerster instantie zijn moet datgene
wat ons werkelijk scheidt, komt het rapport tot de
volgende conclusie:

CONCLUSIES INZAKE KWESTIE SAMENSPREKING.

De Generale Synode van de Gereformeerde Ker-
ken in Nederland, vergaderd te Groningen anno
Domini 1946.

kennis genomen hebbende,

1e. van de mededeeling, haar gedaan namens de
te Utrecht in 1946 bijeen gekomen zich noemende
„Generale Synode van de Gereformeerde Kerken
in Nederland”, dat laatstgenoemde deputaten be-
noemde met opdracht, „contact” óók met onze
kerken „te zoeken”, teneinde met eventueel onzer-
zijds te benoemen deputaten „samen te spreken”,
„om gezamenlijk voorstellen te ontwerpen, welke
leiden tot overeenstemming inzake leerpunten”, die